

Herr vice ordföranden: Herr ordförande, mina herrar! Såsom herrarne behagade finna af de föreliggande handlingarna, har drätselnämndens första afdelning i sin framställning gjort hemställan att herrar stadsfullmäktige skulle hos kungl. maj:t göra underdånig framställning det kungl. maj:t måtte vidtaga erforderlig åtgärd för att hundskatt i Stockholm må kunna sättas till högst 40 kronor för hvarje djur. Beredningsutskottet har icke upptagit denna hemställan och för sin del således icke biträdt densamma. Då detta ärende emellertid torde böra blifva föremål för stadsfullmäktiges beslut, hemställer jag att stadsfullmäktige vid behandlingen af föreliggande fråga måtte sätta främst på föredragningslistan förslaget om höjning i maximum för hundskatt. Därefter torde behandlas 1—4 mom. af § 7 af de särskilda ordningsföreskrifterna för Stockholm, därefter återstående delar af samma § 7 samt sist frågan om förändring i bötesbeloppen vid öfverträdelse häraf.

Tillika torde böra bestämmas att vid föredragning af frågan om första punkten på denna föredragningslista, d. v. s. förslaget rörande hundskatten, diskussionen måtte få röra ärendet i sin helhet.

1:o.

Herr Hernlund: Jag läste i dag i Stockholms kommuns officiella tidning bland annat ett citat ur herr Herlitz' reservation vid nu föredragna utlåtande, i hvilket citat det utmålas hurusom under närvarande förhållanden hundarna löpa lösa, »skrämman hästar och barn, springa omkull ålderstigna, attackera velocipedåkande, krasa i blomsterrabatterna och sparka upp gräsplanerna, utan att någon har rätt att hindra dem, än mindre ställa deras ägare till ansvar, förr än verklig skada skett». Efter detta citat utbrister nämnda tidning: »Något måste göras, men hvad?» Och så har

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

(Forts.)

man behagat föra in mig på ett sätt som jag ber få protestera emot. Det sägs nämligen: »Hr Hernlund har under frågans förberedande behandling införskaffat uppgifter från nio hufvudstäder och funnit dem föga upplysande: förekommande af rabies är i utlandet hufvudsaken, och utöfver hundskatt, obligatorisk föreskrift om halsband, förbud mot utelöpande nattetid och för tikar under löptiden finnes just ingenting att hämta. Beredningsutskottets majoritet har då för att skydda parkerna tillgripit vissa åtgärder, o. s. v. Det där omnämmandet af de utaf mig införskaffade upplysningarna och deras otillfredsställande innehåll är tydligen hämtadt ur beredningsutskottets utlåtande n:r 14, men referatet i tidningen är ännu mer stympadt än hvad referatet af min promemoria blifvit i beredningsutskottets framställning. I denna promemoria har jag visserligen sagt åtskilligt af det som står å sid. 2 i utskottets utlåtande, men sedan slutar utskottet med mina ord, att om man bortser från det förut anförda, så återstår just icke mycket af rena *ordningsföreskrifter* i fråga om hundarnes »yttre uppträdande». I min promemoria fortsätter jag emellertid: till de för oss mera intressanta *ytterligare* bestämmelser som äro gällande speciellt i vissa tyska städer får jag längre ned återkomma. Jag antar att dessa upplysningar icke riktigt passade i stycke med beredningsutskottets afsikter i fråga om ordningsföreskrifter för Stockholm och att man därför drog ett bredt streck däröfver och alldeles lämnade därhän den hänvisning jag gjort till dessa intressanta saker. Då dessa upplysningar emellertid äro införskaffade genom kungl. utrikesdepartementets välvilliga tillmötesgående och ingalunda omfatta förhållandena blott i nio hufvudstäder, utan i en massa städer rundt hela Europa — ehuru väl de samlats genom svenska legationerna i nyssnämnda hufvudstäder — så anser jag mig böra säga, att det har varit åtskilligt att hämta härur, om också med hänsyn till våra förhållanden det i stort sedt icke är så synnerligen många föreskrifter som vi kunna hafva direkt nytta af. Åtskilligt af intresse föreligger likväl som sagdt just med hänsyn till de förändringar som nu föreslås i ordningsföreskrifterna.

Enligt det nu beslutade föredragnings sättet skulle frågan om hundskattens storlek först förekomma, och i det afseendet äro just upplysningarna från utlandet af ganska stor betydelse. De visa åtminstone icke i någon af de städer, rörande hvilka upplysningar inkommit genom kungl. utrikesdepartementets medverkan, att det finns en hundskatt som går upp till så högt belopp som 40 kro-

nor. Den stad som går längst i afseende å hundskattens storlek är Stettin med 30 mark eller ungefär 27 kronor; därefter kommer hufvudstaden i vårt grannland, Kristiania, med 24 kronor. För öfrigt är hundskatten ganska obetydlig på de flesta ställen; och för min del får jag säga, att hur gärna jag än vill medverka till förbättrade ordningsföreskrifter i afseende å hundarnes uppträdande, så anser jag mig ingalunda böra vara med om att förorda en hundskatt som går upp till 40 kronor. Jag är verkligen så mycket hundvän, att jag vill bereda den stora mängden af hufvudstadens invånare, hvilken icke har alltför goda ekonomiska förhållanden tillfälle att hålla en hund. Jag vill blott se till att dessa hundar skötas, så att deras förekomst icke länder den stora allmänheten till obehag eller skada. För min del föreslog jag i början af min stadsfullmäktigetid, att man skulle höja hundskatten från dåvarande 10 kronor till 15 kronor, hvilket då ock bifölls. Man trodde att man härmed skulle icke så litet förminska hundarnes antal i hufvudstaden. Den förhoppningen kan anses hafva blifvit gäckad i det stora hela, och jag tror icke att det är genom en höjning af skatten som man skall nå det åsyftade resultatet, utan på helt andra vägar. Möjligen behöfver *någon* höjning företagas af det skäl, att om de ordningsföreskrifter, hvilkas genomförande här blifvit bragt på tal, skola blifva af praktisk betydelse, så få vi enligt min öfvertygelse anställa andra ordningsmän än polismyndighetens underordnade för att öfvervaka efterlefnaden af dessa föreskrifter. Jag tror nämligen icke att polismyndighetens underlydande för närvarande hafva tid med att fullgöra alla de uppdrag som våra ordningsföreskrifter redan innehålla. Om så icke vore fallet, skulle det icke vara så obehagligt som det nu är att gå på våra trottoarer t. ex. På dessa bör man nämligen enligt ordningsföreskrifterna cirkulera i rätt ordning, och naturligtvis böra icke alla möjliga hinder där få förekomma. Jag vädjar likväl till en hvar af herrarne om man icke får tåla bra mycket obehag på trottoarerna — för att nu icke tala om den fullständiga afstängning af trafiken som bryggare, bagare m. fl. där genomföra, då de fournera kaféer och dylikt. Vid otaliga tillfällen har litet hvar af oss tillfälle att bevittna hurusom dessutom stora järnstänger och åtskilliga andra föremål slängas och dängas på trottoarerna, utan att någon polisman inskrider. Detta är faktum, och jag trotsar hvem det vara må att härvidlag kunna motsäga mig. Nåväl, när det redan för närvarande således finns åtskilliga föreskrifter som

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.

(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.

(Forts.)

stanna vid att vara blotta föreskrifter på papperet och icke åtlydas, därför att vederbörande hafva så mycket att se till, att de icke hinna med öfvervakandet af allt detta, hur tro herrarne då, att ordningsmakten skall få tid att hålla reda på hundarna vid alla olika och stundom ganska delikata tillfällen, då detta kan ifrågakomma. Med hänsyn därtill, att det behöfs en särskild kår, synnerligast för att infånga de ouppfostrade hundindividerna, tror jag därför att det vore till nytta att få *någon* förhöjning i hundskatten genomförd. Om man nämligen icke får en viss personal som har till uppgift att vaka öfver åtlydnaden af de nu ifrågasatta nya föreskrifterna, så tror jag icke att det blir så synnerligen många böter af och följaktligen icke heller mycket större ordning än för närvarande. Någon förhöjning i hundskatten torde alltså kunna anses vara lämplig, dock icke gärna öfver 20 kronor.

Däremot kunde det ifrågasättas, om det icke här liksom på åtskilliga ställen i utlandet skulle vara lämpligt att låta hundägare som ha råd att hålla två eller flera hundar betala proportionsvis mer härför. Denna höjning tillämpas på vissa ställen så, att man får betala mer för den andra hunden, och i vissa fall betalas den högre afgiften för ägarens samtliga hundar, om flera sådana förekomma. Detta tror jag möjligen skulle vara något att reflektera på; detta är en af de synpunkter, ur hvilka jag anser att hela detta förslag bör återremitteras. Jag anser att frågan om icke hundskatten bör ökas med hänsyn till den ökade betjäningen är *en* sådan synpunkt, och en annan — ehuru mindre betydande — är, om icke de 148 hundägare, som enligt förra årets förteckning i Stockholm hade mer än en hund, borde betala mer än de öfriga,

Om det är mig tillåtet att fortsätta in på andra delar af nu förevarande fråga, ber jag att få nämna, att den höjning i bötesmaximum som förordas, nämligen från 20 till 50 kronor, synes mig relativt hög. Den har icke heller sin motsvarighet på kontinenten, om man undantager en af de tyska städerna, Dresden, där man i vissa fall kan få böta ända till 150 mark. Detta är dock ett så sällspordt undantag, att jag anser att det alldeles kan lämnas ur räkningen.

Största intresset faller naturligtvis på den tredje frågan, nämligen frågan om tilläggen till ordningsföreskrifterna, och i detta afseende ber jag nu att för min del få uttala mig för företrädes-

vis första afdelningens förslag. Detta synes mig vara det bästa, men det synes mig vara ofullständigt, äfven det.

När det i § 7 mom. 1 föreslås, att det skall vara förbjudet att medtaga eller insläppa hund i saluhall, matvarubutik eller annan lägenhet, hvarest födoämnen förvaras eller bearbetas för försäljning till människoföda, så anser jag, att där icke mindre borde förekomma en bestämmelse, att det är förbjudet att medtaga eller insläppa hund i restaurant, där servering af mat äger rum. Under diskussionen i hundfrågan har af olyckliga samhällsmedlemmar som måste äta hvarje dag på restaurant, framhållits det obehag, som man på flera ställen nögas vidkännas därigenom, att åtskilliga hundar komma och taga närmare kännedom om hvad de vid bordet sittande hafva framför sig. Att hundar på detta sätt insläppas är något, som jag anser vara synnerligen olämpligt, och det är förbjudet på mångfaldiga ställen i Tyskland. Ja, i Dresden, som måtte vara en ovanligt snygg stad, är till och med bestämdt, att, om en källarmästare gifver tillstånd härtill, äfven han skall böta 150 mark eller undergå motsvarande fängelse. Detta är visserligen drakoniskt, men nog borde det i den restaurantbesökande allmänhetens intresse vara lämpligt att meddela bestämmelse om att hundar icke få insläppas i restauranter vid äfventyr af böter.

Jag har vidare en anmärkning mot första afdelningens förslag i den senare delen af förevarande moment. Där står: »Likaledes vare förbjudet att låta hund springa lös å torg eller allmän plats, hvarest födoämnen försäljas till människoföda». Jag anser, att hundar icke alls må få förekomma på sådana ställen lika litet som i saluhallar och dylika platser, ty, om en person får taga en hund med sig i band på ett torg med matvaruhandel, är det väl alldeles gifvet, att, under det matmodern eller hvem det vara må, som har hunden med sig, ser på varorna, hunden har rikligt tillfälle att lukta och smaka på dem. Härigenom omöjliggöres alltså helt och hållet det hundarnas afhållande från födoämnen, som åsyftas.

Jag anser sålunda, att ifrågavarande moment bör kompletteras med hänsyn till dels restauranterna och dels därtill, att hundar icke böra vare sig lösa eller i band få förekomma å torg eller allmän plats, hvarest födoämnen försäljas till människoföda.

Utskottet och herr Herlitz hafva ansett, att detta moment bör stå i en hälsovårdsförfattning och icke i ordningsföreskrifterna. Men ser man på våra ordningsföreskrifter för Stockholm så finner man, att de bjuda på mångt och mycket, som lika väl borde vara

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.

(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

borta som en bestämmelse af detta slag. För att nu icke tala om allt, som gäller brännvinsförsäljning och brännvinsförtäring, hvilket ju också har en viss hälsovårdsbetydelse, så hafva vi där åtskilliga stadganden, som afse renhållning, sopors och orenlighets bortförande, afträdesrenhållningen, och sist vill jag påpeka § 46, som säger: »Ej må någon inom staden eller å dess område sälja eller till salu för allmänheten hålla skämda eller illa beredda födoämnen». När detta sista kan stå i ordningsföreskrifterna, så torde väl där kunna stå, att hundar icke få gå och nosa på födoämnen på torgen. Sålunda, denna argumentation synes mig icke vara bindande med hänsyn till allt det myckna, som för närvarande har fått utrymme i ordningsföreskrifterna för Stockholm.

Herr Herlitz vill nu utbyta första afdelningens moment 1 mot ett annat moment, som skulle lyda: »Hund må icke löpa ute i staden eller å dess område inom den del af Södra Djurgården etc. — — —», därst ej hunden är under tillsyn af vårdare, som öfvervakar, att hunden icke ofredar människor eller skadar allmänna planteringar». Han får alltså fortfarande idka hur mycket skämt eller slagsmål som han vill med andra hundar. Han får ofreda hästar och möjligen andra förekommande djur hur mycket han vill. Det synes mig, som om man, därest man vill taga herr Herlitz redaktion, ovillkorligen borde göra ett tillägg och säga, att vederbörande skall öfvervaka att hunden icke ofredar människor *eller djur* eller skadar allmänna planteringar.

Jag delar alldeles utskottets mening om att det icke är lämpligt att utsträcka de bestämmelser, man vill hafva införda, till Kungl. Djurgården. Jag tror icke, att planteringarna där verkli- äro i behof af det skydd, som här ifrågasättes för den egentliga staden.

Om lämpligheten af att låta hundar utomhus gå i band, kunna ju meningarna vara delade. Men jag har bland åtskilliga epistlar, som kommit mig tillhanda, fått en skrifvelse, ur hvilken jag skall be att få anföra en passus. Den härrör från en person, som är specialist på stamning, det vill säga behandling af sådana, som lida af stamning, och han skrifer till mig:

»Vår tids nervositet hos kvinnor och barn blir till ej ringa del grundlagd och befordrad af hundar, som skälla och rusa omkring i trappor, på gårdar och gator samt skrämman nervöst anlagda personer. Stamning till exempel, denna så envisa och plågsamma nervåkomma, hänföres alltid till skrämnel, och helt säkert

är en stor del af dessa fall att återföra till skrämnel genom en hund, som kanske af lekfullhet eller elakhet högt skällt i närheten af det lekande barnet, som, fördjupadt i sin lek, ej anat något ondt. Nervositeten blir emellertid på samma sätt mycket ofta grundlagd redan i moderlifvet. För min del känner jag flera fruar, hvilka under hafvandeskapet blifva skrämnda af hundar med det resultat, att såväl de själfva som deras barn vid en hunds skällande eller närmande komma i nervös uppskakning.

Förslaget att alla hundar skola föras i band är därför enligt min åsikt det enda rätta och bör påbjudas äfven af kärlek till hundarna själfva för att förskona dem för onödigt lidande genom öfverkörning eller sparkar och slag de få så ofta på grund af sitt dåliga uppförande och någon gång äfven af illvilja».

Men så tillägger han: »Ifall herrar läkare och i synnerhet nervläkare ännu ej blifvit tillfrågade, skulle jag vilja föreslå, att deras utlåtande inhämtas, innan denna viktiga fråga slutbehandlas. Jag tror fullt och fast, att alla som en man komma att yrka på, att hundarna hädanefter föras i band.»

Herrar medici torde nu möjligen vara i tillfälle att framhålla, huruvida detta håller streck eller ej. Jag anser det dock vara en synpunkt, som, då den påpekats af en person, hvilken särskildt sysslat just med att söka aflägsna den åkomma, som kallas stamning, förtjänar uppmärksamhet.

I den tidning, som jag nyss citerade, förekommer bland annat ett uttalande af professor Dahlström, i hvilket han åtminstone tager afstånd från den uppfattningen, att, om en hund ledes i band, detta skulle vara något slags djurplågeri. Han framhåller, att man i stället på kontinenten i allmänhet låter hundar hafva nosgrimma, och det är ju fullkomligt riktigt. På många ställen har man nosgrimma eller ledande i band som alternativ. Huruvida det nu skall vara mindre irriterande för en hund att ständigt gå med nosgrimma eller att ledas i band lämnar jag därhän. Professor Dahlström påstår emellertid, att det blott skulle vara i Sachsen som den vanan är rådande, att hundar ledas i band. Däremot protesterar jag med ledning just af de upplysningar, som kommit mig tillhanda, ty detta är brukligt i många andra tyska städer, som icke hafva ett tecken med Sachsen att göra.

Det tredje momentet i beredningsutskottets förslag är tydligen en förbättring af hvad första afdelningen föreslagit. Utskottet hem-

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

ställer här, att tik under brunsttiden icke må få komma ut på gatorna utan skall hållas inomhus.

I afseende å det fjärde momentet anser jag, att man bör på något sätt skjuta in, att hundar alltid skola vara försedda med halsband, vare sig ägaren är med eller icke, ty det kan ju så ofantligt lätt inträffa, isynnerhet om hundarna icke föras i band, att de komma ifrån sin herre. Därför anser jag, att halsband, som fordras öfverallt annorstädes, äfven här bör vara obligatoriskt under alla förhållanden.

Hvad den sista punkten eller mom. 5 beträffar, så är ju icke så mycket att säga därom. Det är ju ungefär sådant som motsvarande stadganden på andra ställen. Men jag tycker, att det är bra otillfredsställande, att det står, att hund, som anträffas ute å allmän plats under tid eller omständigheter, som stå i strid med de i paragrafen gifna föreskrifter, skall, *där så ske kan*, af polisbetjäningen omhändertagas. Detta tycker jag gör det hela rent af löjligt, ty skall det vara denna bestämmelse, som skall göra det — och detta är ju deras mening, som önska så milda bestämmelser som möjligt — så får man väl se till, att bestämmelsen iakttages på grund af tillsyn från andra än polisbetjäningen, hvilken, såsom jag förut har sagt, icke är i tillfälle att syssla med dessa detaljer.

Jag anser, att, sådana förslagen till ny hundlagstiftning nu föreligga, intet är af den art, att det bör vinna herrar stadsfullmäktiges bifall, och att här framkomma med förslag till omformulering på rak arm synes mig ingalunda vara lämpligt. Jag vill därför sluta med att anhålla, att herrar stadsfullmäktige ville till utskottet återremittera detta ärende.

Herr vice ordföranden: Herr ordförande, mina herrar! Som herrarne se af handlingarna, har detta ärende uppkommit genom en framställning från drätselnämndens revisorer. Dessa hafva fäst uppmärksamheten på det missförhållandet, att stadens dyrbara planteringar ofta skadas af kringlöpande hundar. Det var väl sålunda den ekonomiska synpunkten, som för dessa revisorer var bestämmande.

Emellertid visar det sig, att hundarnas konto står ganska bra, ty under det att hundskatten går till ungefär 50,000 kronor, belöper sig den skada på planteringarna, som kan anses åstadkommas genom hundarna, till allra högst 10,000 kronor. Staden er-

håller alltså en ren nettobehållning af 40,000 kronor. Ur ekonomisk synpunkt synes följaktligen icke vara så mycket att erinra. Det är visserligen sant, att den af hundarna verkställda uppluckringen af jorden ibland kan förefalla väl kraftig, men i alla fall behöfves ju en sådan, och när ekonomien ställer sig så fördelaktig, äro ju dessa hundarnas försök såsom trädgårdsmästare mindre att fästa sig vid.

Angående åtgärder till förekommande af skada och ohägn af kringlöpande hundar.
(Forts.)

Drätselnämnden har fäst uppmärksamheten på, att, om man i någon mån vill råda bot på de öfverklagade missförhållandena beträffande hundarna, man har två vägar att gå. Den ena är att höja skatten. Den andra är att skaffa strängare bestämmelser, som egentligen göra folk så leda vid att hafva hundar, att de döda sina nuvarande och icke skaffa sig nya. Att emellertid pina ut folk med reglementsbestämmelser, som kanske icke kunna efterleivas, är mycket litet att rekommendera ur lagstiftningssynpunkt. Den andra vägen, att höja skatten, om skäl därtill finnas, är däremot en enkel och klar väg.

Hvad skatten beträffar, är för närvarande här i landet så ordnad, att lagstiftningen bestämt ett maximum, under hvilket kommunen, om den vill, får gå. Kommunen kan låta bli att införa hundskatt och, om sådan införes, står det kommunen fritt att bestämma hvilket belopp som helst upp till maximum samt väl också att föreskrifva olika skatt för särskilda slag af hundar. Emellertid har maximum blifvit satt lill 15 kronor. Detta skedde 1877. Beloppet kan ju icke alls numera anses motsvara tidsförhållandena, ty att en skatt icke skulle undergå förändring under 30 år, när allting annat förändras, är väl föga tidsenligt. Därför har jag för min del biträdt det förslag af drätselnämnden, som afser att hos kungl. maj:t göra framställning om skattens höjande, sålunda om höjning af den öfversta gränsen eller 15 kronor, hvilken för resten litet hvarstädes är uppnådd, så att den icke längre tjänstgör såsom öfversta gräns. Nåja, 40 kronor har då föreslagits, och man har också föreslagit 30 kronor. Detta är ju en smak-sak. Det är att märka, att staden icke behöfver gå till den högsta gränsen. Man skaffar sig blott utrymme att, om omständigheterna påkalla det, höja skatten. Men vill man icke höja skatten, kan man under någon tid låta bli att begagna sig af detta bemyndigande.

Reflekterar man nu på att höja skatten, kan man därigenom komma i tillfälle att tillämpa ett system, som herr Hernlund har

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

påvisat i den utmärkta afhandling, hvilken han ställt till utskottets förfogande, oaktadt han icke omnämnt det här. Utomlands är nämligen skatten icke allestädes så låg som i Sverige, och den är ofta högre för större hundar. Hamburg har 40 mark för stora och 20 mark för små hundar. Hundar, som äro dragare, gå alldeles fria. Nu är det väl alldeles gifvet, att, om de stora hundarna åstadkomma stort obehag och särskild skada å planteringarna, man bör sätta viss skatt för hundar öfver en viss storlek och mindre skatt för småhundar. För att kunna göra detta anser jag, att lagstiftningen bör ändras, så att gränsen icke blir så låg som 15 kronor, ty detta är icke synnerligen mycket. Att till exempel sätta skatten för de stora hundarna till 25 kronor och för de små till 15 kunde då vara lämpligare. Den, som har flera hundar, borde hafva rabatt, herr Hernlund, i stället för att straffas med särskildt tillägg.

På detta sätt skulle jag kunna vara med om att söka få lagstiftningen ändrad. Det stode sedermera kommunen fritt att, om den så vill, höja skatten för alla hundar, införa gradering efter storleken eller låta det vara som det är. Men eftersom gränsen uppåt redan är uppnådd, bör man skaffa sig mera luft för reformer på hundskattens område.

Hvad sedermera beträffar ordningsföreskrifterna, är det ju ett mycket svårt ämne att lagstifta angående ordning för hundar, och det har vållat drätselnämnden, herr Hernlund samt beredningsutskottets olika afdelningar åtskilligt bryderi. Till slut har beredningsutskottet stannat vid det förslag, som här föreligger. Vi hafva då först tagit bort hvad som skulle kunna hänföras till hälsovårdsföreskrifter, därför att detta icke hör hemma i den lagstiftning, som afser ordningsföreskrifter för hundar. De föreskrifter, man i nämnda afseende vill hafva, böra komma till i den ordning, som gäller för hälsovårdsföreskrifter. Herr Hernlund sade visserligen, att ordningsföreskrifterna för Stockholm redan innehålla åtskilligt i hälsovårdshänseende och att därför bestämmelser om att hundar icke få gå in i matvarubutiker eller springa omkring på torgen också kunde stå i ordningsföreskrifterna. Men det är att märka, att de bestämmelser, som finnas i ordningsföreskrifterna, äro hämtade ur hälsovårdsstadgan, upprepade och sammanförda på ett ställe. Däremot kan man icke införa *nya* hälsovårdsföreskrifter i ordningsföreskrifterna, och detta vore nya hälsovårdsföreskrifter.

Det är därför, utskottet har ur de föreslagna ordningsföreskrifterna utmönstrat hvad som rör hälsovården.

I öfrigt vill jag angående dessa hälsovårdsföreskrifter säga, att man ju icke har föreslagit förbud för vederbörande butikägare att själfva hålla hund, och det kan ju hända, att äfven deras egna hundar kunde göra åtskillig skada inne i butikerna. Man vill emellertid utfärda förbud att släppa in andra hundar och vill straffa den, som inläpper en hund. Om då utanför en butik står en annans hund och väntar på sin herre och jag öppnar dörren samt hunden kilar in, skall jag då straffas?

Således, hälsovårdsföreskrifterna torde lämpligen kunna lämnas å sido, och jag vill i stället sysselsätta mig med de andra ordningsföreskrifterna.

Det har mot nu gällande bestämmelser anmärkts, att det är abnormt, att, såsom för närvarande är föreskrifvet, hundar skola få löpa ute på dagen utan att åtföljas af ägare eller vårdare, men att på natten ett motsatt förhållande äger rum. Detta är ju en oegentlighet, och därför har också utskottet i första momentet tagit upp, att hund ute i staden *alltid* skall åtföljas af ägare eller vårdare. Därom äro nu alla ense.

Så kommer i andra momentet det mest omtvistade, nämligen förslaget att hundarna skola utomhus viss tid af året ledas i band. För min del tror jag, att detta verkligen är onödig stränghet. Jag har aldrig här i Stockholm rönt obehag af hundar, aldrig blifvit på gator eller eljest hindrad af hundar. Jag gick, när denna fråga kom upp, från Söder till Gustaf Adolfs torg och tittade särskildt efter hundar, utan att se en enda på hela vägen. Min erfarenhet är, att trafiken icke på något sätt hindras af hundarna. Däremot är jag rädd, att trafiken skall hindras, om man skall leda hundarna i band. Skall man hafva dem i band, bör väl också ett visst mått på bandet bestämmas. Så är också förhållandet i utlandet, där man experimenterat med sådant. I Wien lär man, efter hvad det sagts, det ena året haft dylika föreskrifter och det andra året tagit bort dem, det ena året har man föreskrifvit, att bandet skall vara så och så långt, det andra året att det skall hafva en annan längd. Det är omöjligt att hafva hur långt band som helst. Håller jag hunden i ett så långt band, att hunden springer på Norrbro, ehuru jag själf ej hunnit längre än till Slussen, torde detta välla trafiken mera obehag än lättnad. Sålunda, de nuvarande förhållandena äro mycket bättre än en bestämmelse, att hundar alltid skola hållas i band.

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

Jag är sålunda med om beredningsutskottets förslag med utslutande af den föreskriften, att hund skall hållas i band.

Genom mom. 3 är sörjdt för att tik hålles inne under löptiden, och i mom. 4 föreskrifves att, såsom herr Hernlund önskar, hvarje hund skall vara försedd med halsband.

Icke heller bör man särskildt fästa sig vid uttrycket att polisen skall taga hand om hund, »där så ske kan», ty kan det icke ske, så låter det sig ju icke göra.

Nu vill herr Hernlund hafva särskild hundpolis. Man anser ju, att polisen redan har ett hundgöra ändå, men skall man nu hafva särskild polis för hundar, så tror jag, att det blir alldeles för mycket.

Sålunda tror jag, att beredningsutskottets förslag, som verkligen har kostat åtskillig möda, innan det åstadkommits sådant det föreligger, tillfredsställer berättigade anspråk, om man utesluter det moment, som handlar om att hund skall ledas i band.

Herr Herlitz har i sin reservation framlagt ett annat förslag, som också är mildare än utskottets, men skulle ålägga hundägare vissa skyldigheter. Först skall han se till, att vårdare finnes med, som öfvervakar, att hunden icke ofredar människor eller skadar allmänna planteringar, och sedermera är han ansvarig för att hunden icke löper lös å torg eller annan allmän plats, hvarest födoämnen försäljas, ej heller under tiden från och med den 1 april till och med den 30 september vare sig inom allmänna planteringar i staden, kyrkogårdar inbegripna, eller inom viss del af södra Djurgården. Uttrycket »allmän plats, hvarest födoämnen försäljas», kan ju bli föremål för olika tolkningar. I Kungsträdgården säljas apelsiner och karameller i vattenbutikerna. Skall sådant räknas till födoämnen? Där göra väl hundarna ingen skada, äfven om de få gå lösa på dessa födoämnen. Jag tror, att herr Herlitz förslag kan leda till ganska stora svårigheter vid tillämpningen och till en del trakasserier, om det skall tillämpas strängt. Skall det åter icke tillämpas strängt, torde man kunna nöja sig med beredningutskottets förslag i momenten 1, 3, 4 och 5. Jag tror, att dessa föreskrifter i hufvudsak skola verka lika tillfredsställande som herr Herlitz mera detaljerade bestämmelser, men sistnämnda detaljerade bestämmelser kunna, om de skola mycket kitsligt tillämpas, leda till en hel del trakasserier.

Här har sagts och antydts i tidningarna, att man skulle stå rättslös gent emot den skada å människor och djur, som hundar

åstadkomma. Man står emellertid icke rättslös mot sådant. Herr Herlitz har också i sitt yttrande påpekat, att, om hund åstadkommer skada, man naturligtvis har den utvägen att vända sig mot hundägaren och att denne får betala skadestånd. Jag har själf erfarenhet i detta afseende. Jag har haft en hund på landet och har fått betala för sönderbitna benkläder på åtskilliga velocipedåkare. Hundägarne lära väl ock i allmänhet godvilligt betala. Men betalar han icke godvilligt, får han underkasta sig att blifva stämd och gifva skadeersättning. Rättslöshet råder icke för närvarande, och, så vidt jag vet, öfverdrifver man helt och hållet den skada, som hundar åstadkomma.

Det kan ju med fog sägas, att hunden är människans ende vän bland djuren, och då skola väl icke de lagstiftande församlingarna misshandla denne sin ende vän genom att föreskrifva, att han skall under halfva året ledas i band. Det är visserligen sant, att en modern regel säger, att man skall uppfostras genom tvång till frihet. Men denna frihet kommer säkerligen att missbrukas så mycket värre under den andra hälften af året, om man nu skall tvinga hundarne i band under den ena hälften. Jag tror, att detta är alldeles onödigt, och för min del är jag öfvertygad, att man kommer till rätta med de bestämmelser, som beredningsutskottet föreslagit i § 7, utan den drakoniska föreskriften i mom. 2.

I fråga om bötesbestämmelserna vill jag erinra, att det äfven här gäller endast den högsta gränsen. Det är visserligen sant, att, om latituden höjes, anledning finnes att något skärpa böterna äfven i vanliga fallen, men jag tror icke, att straffbestämmelserna i genomsnitt skola blifva olidliga.

Jag får därför för min del yrka bifall såväl till drätselnämndens första afdelnings hemställan om åtgärder för hundskattens höjande — dock kan man ju för att icke förskräcka folk säga, att maximum bör sättas till 30 kronor — som till beredningsutskottets förslag i § 7 med undantag af mom. 2 samt till punkten angående böternas höjande. Jag tror, att man på detta sätt skulle kunna åstadkomma ordning och tillfredsställande förhållanden. Men att nu återremittera detta ärende, som vandrat från revisorer till drätselråd och framkallat en mycket lärd afhandling af den om denna sak mycket förtjänte herr Hernlund, kan icke vara lämpligt. Att höra nervläkare anser jag vara alldeles obehöfligt. Snarare skulle det hafva skett vid fastställandet af

Angående åtgärder till förekommande af skada och ohägn af kringlöpande hundar.

(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

ordningsföreskrifterna för automobiltrafiken. Denna är väl mycket mera nervförstörande, men då hördes icke nervläkare. Jag tror, att vi böra söka få ett slut på denna lagstiftningsfråga, som varit ganska segsliten. Vi kunna här lika litet som i andra afseenden nå idealet, ty detta når man aldrig här på jorden. Låt-om oss därför godkänna det förslag, som jag tagit mig friheten skissera. Jag tror, att hundarne och staden icke skola må alltför illa däraf.

Herr Herlitz: Herr ordförande, mina herrar! När § 7 kommer att föredragas, ämnar jag yrka bifall till min reservation med en ändring i mom. 3, åsyftande att införa samma bestämmelser som den af drätselnämndens första afdelning föreslagna. Med denna förändring föreställer jag mig, att mitt förslag ungefär uttrycker hvad första afdelningen har afsett, med ett enda undantag, nämligen i fråga om matvarubutiker.

Herr vice ordföranden har redan framhållit, hvarför man icke i detta sammanhang kan lagstifta om matvarubutiker. Det är, åtminstone för mig, här icke en lämplighetsfråga. Jag har för mig alldeles klart, att den af första afdelningen ifrågasatta lagstiftningen bör komma till stånd. Men jag anser det helt enkelt omöjligt för stadsfullmäktige att i detta sammanhang besluta därom. Ordningsstadgan för rikets städer § 5, på hvilken stadsfullmäktiges hemställan och öfverståthållareämbetets beslut angående hundars utelöpande skall grunda sig, talar nämligen endast om att ägare af hund skall vara pliktig iakttaga hvad magistraten med afseende å sådant kreaturs utelöpande i stad till förekommande af olägenheter däraf förordnar. Men det kan icke kallas för hunds utelöpande i staden att medföra den i en matvarubutik, och därför har jag föreställt mig, att det icke är möjligt att i ordningsföreskrifterna för Stockholm införa en bestämmelse om hunds medtagande i matvarubutiker. En sådan bestämmelse skall komma till stånd i enlighet med hälsovårdsstadgan, och hinder för mig att nu påyrka beslut i denna riktning ligger däri, att hälsovårdsnämnden icke är hörd. Jag föreställer mig, att, om stadsfullmäktige i dag fatta beslut i hufvudsaklig öfverensstämmelse med mitt förslag, det icke skall dröja länge, innan hälsovårdsnämnden skyn-
dar att föreslå komplettering af bestämmelserna.

Jag sade, att mitt förslag innehåller, hvad första afdelningen *åsyftar*. Men jag kan icke erkänna, att det innehåller så litet,

som första afdelningens förslag i själfva verket *innebär*. Herr Hernlund yttrade, att han ansåge första afdelningens förslag vara bättre än mitt, men jag lyckades icke få klart för mig, huruvida han ansåg, att mitt eller första afdelningens var strängare. Han gjorde en anmärkning mot mig, nämligen att i mitt förslag endast talas om, att det skall tillses, att hund icke ofredar människor eller skadar allmänna planteringar, och af det sammanhang, hvori han anförde detta, skulle jag kunna sluta att han trodde, att första afdelningens förslag i detta afseende ginge längre. Jag behöfver väl icke fästa herrar stadsfullmäktiges uppmärksamhet på att så ej är förhållandet. Jag menar, att felet i första afdelningens förslag är just, att afdelningen icke föreskrifvit något annat än att hund skall åtföljas af ägare eller vårdare. Denne ägare eller vårdare har icke den ringaste skyldighet att tillse, att hunden uppför sig skickligt och anständigt. I sin ägares eller vårdares sällskap har hunden lof att göra hvad ofog som helst, utan att efter författningens ordalag detta är förbjudet. Jag är lifligt öfvertygad, att så icke varit första afdelningens mening, men jag tror att afdelningens formulering icke är tillfredsställande.

Jag har försökt att skriva mitt förslag så, att jag helt och hållet anslutit mig till ordningsstadgan för rikets städer. Den säger: »Ägare af hund vare pliktig iakttaga, hvad magistraten med afseende å sådant kreaturs utelöpande i stad till förekommande af olägenheter däraf förordnar», och därför börjar mitt förslag med att säga: »Ägare af hund vare pliktig att iakttaga följande bestämmelser» — detta i syfte att inskräpa, att det är hundens ägare, som är ansvarig för att hunden icke gör något ofog. Om ägaren icke har fullgjort denna sin skyldighet, så är det enligt ordningsstadgan för rikets städer ägaren, som skall bötfällas.

Herr vice ordföranden opponerade sig mot de särskilda bestämmelser, som äfven jag velat föreslå till inskränkning af hunds frihet att springa omkring i rabatter och på gräsmattor. Han erinrade om, att det är en ganska god affär för staden att hålla gräsmattor för hundarna att springa och krafsa uti, ty hundarna betala detta nöje med 50,000 kronor och det kostar staden endast 10,000 kronor. Jag menar, att, när staden anlägger blomsterrabatter och gräsmattor, den gör det icke för att förtjäna därpå utan till ögonfägnad för människor, och denna går förlorad därigenom, att hundarna krafsa upp planteringarne. Äfven om man skulle kunna bevisa, att staden har en bättre förtjänst, skulle jag hellre vilja

Angående
åtgärder till
förekommande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

förlägga dessa öfningsplatser för hundarne till mera aflägsna ställen än Humlegården och Karl XIII:s torg.

Herr vice ordföranden har en mycket optimistisk syn på tingen, stödd på att han, när han häromdagen vandrade genom staden icke såg en enda hund eller hinder för trafiken genom hundar. Men han har i alla fall haft en annan erfarenhet. Det var ju på landet. Jag har hört talas om hundägare, som haft samma erfarenhet i Stockholm, i det de nämligen fått utgifva skadeersättning till åtskilliga velocipedåkare, som deras hundar anfallit och nafsat sönder byxorna på. Jag kan icke erkänna, att det är ett tillfredsställande ordningstillstånd i ett civiliseradt samhälle, att velocipedåkare eller andra skola vara utsatta för att det finnes hundägare, som låta sina hundar bita sönder byxorna icke på en velocipedåkare utan på åtskilliga velocipedåkare. Man bör här icke nöja sig med att hänvisa velocipedåkaren till att söka skadestånd hos hundägaren. Det är icke alla, som äro lika beredvilliga att göra rätt för sig som vår vice ordförande. Det finnes många, som kanske hänvisa vederbörande att stämma till domstol. Detta är icke rätt. Det skall vara förbjudet och belagdt med straff att låta sina hundar gå lösa, när de sköta sig på detta sätt. Det finnes hundägare, som hafva sådan glädje af sina hundar, att, om de skulle nödgas utgifva någon ersättning för ett eller annat par byxor, de göra det gärna.

Herr vice ordföranden slutade med att säga, att stadsfullmäktige icke skulle försöka att misshandla människans ende vän. Jag tror, att de hundar, som böra tolereras i hufvudstaden, icke kunna anses blifva misshandlade, om mitt förslag bifalles. Men det finnes en och annan hundägare, som icke bryr sig om att hålla reda på sin okynniga hund, och mot dem är mitt förslag riktadt. Dem drabbar det, och mot dem har jag icke någon misskund. Det brukar vara vanligt vid diskussion man och man emellan i hundfrågan, att hvar och en betygar sin kärlek och tillgifvenhet för hundarna, och det kan jag också göra. Men jag betygar icke min kärlek och tillgifvenhet för hundägarna, ty när det är fråga om deras hundar blifva de ofta — det nödgas man stundom konstatera äfven i fråga om sina närmaste vänner — så egoistiska, att man icke kan undgå att känna sig hågad för restriktiva åtgärder emot dem.

Jag har i den nu föredragna punkten icke något yrkande att göra. Jag skulle ju icke hafva så mycket emot en begäran

om rätt för staden att höja hundskatten. Men jag tror ändå icke att det är på denna väg, som bot skall sökas. När vi komma till § 7, skall jag be att få framställa mitt yrkande.

Emellertid anhåller jag att, innan jag slutar, få fullgöra ett löfte. Jag har nämligen lofvat att draga försorg om, att en skrivelse från Svenska Kennelklubben skulle blifva föredragen för stadsfullmäktige. Den har inkommit efter det beredningsutskottet afgifvit sitt betänkande och har därför icke på direkt sätt kunnat komma stadsfullmäktige till handa. På grund häraf ber jag att nu få läsa upp den. Den lyder:

Till Stockholms Stadsfullmäktige!

Sedan frågan om åtgärder till förekommande af skada och ohägn af kringlöpande hundar nu kommit på dagordningen, torde det ligga i det allmännas intresse, att denna fråga afgöres på ett för alla parter någorlunda acceptabelt sätt. Tyvärr kan detta ej sägas vara fallet med de af stadsfullmäktiges beredningsutskott föreslagna ordningsföreskrifterna. Särskildt är föreskriften i mom. 2, att hund under halfva året skulle föras i band, helt och hållet oförenlig med de enklaste och mest minimala anspråk på en hunds skötsel och trefnad, för att ej tala om det besvär och obehag, som härigenom — vi våga påstå alldeles i onödan — komme att tillskyndas hundägarna. För vinnande af de önskemål, som ligga till grund för momentet i fråga, torde nämligen de bestämmelser, som reservationsvis föreslagits af direktör Herlitz, med instämmande af bankdirektör Wallenberg och professor Bendixson, innebära fullständiga garantier. Dessa stadganden äro nämligen så stränga, att faran vid deras tillämpning snarare torde ligga i möjligheten af onödiga trakasserier gent emot hundägare från polismyndighetens sida, än i några svårigheter att förhindra hundarnes skadegörelse och okynne.

Då de strängare bestämmelserna hufvudsakligen tyckas vara tillkomna för att skydda stadens planteringar, torde det ej vara ur vägen att erinra därom, att de inkomster hundskatten tillför Stockholms kommun uppgå till ett belopp, många gånger större än hvad skadan kan värderas till, äfven om denna skada snarare öfver- än underskattas.

Med afseende på den föreslagna skärpta lydelsen af momentet

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

(Forts.)

om löpsk tik må erinras om, att bestämmelsen i sin föreslagna form knappast kan tillämpas i praktiken, utan borde momentet, om en skärpning skall anses nödig, lämpligen erhålla följande lydelse: Tik skall under löptiden hållas inom hus, med undantag för nödig rastning, då den ute i staden skall föras i band.

Styrelsen för Svenska Kennelklubben, hvilken förening tagit till sin uppgift att verka för hundafvelns höjande i vårt land, har ej utan oro sett de försök, som inom Stockholms stadsfullmäktige gjorts att praktiskt taget omöjliggöra hållandet af hundar i hufvudstaden, åtminstone för så vidt dessa våra trognaste husdjur skola erhålla den vård och trefnad, hvarförutan deras hållande som husdjur är ett rent djurplågeri. Vi våga därför hemställa att beredningsutskottets förslag, i hvad det gäller hundarnes förande i band under sommarmånaderna, ej måtte vinna fullmäktiges bifall, och uttala oss för, att det Herlitzska förslaget med ofvan antydda tillägg i mom. 1, 3 måtte läggas till grund för blifvande bestämmelser, därest strängare bestämmelser än de nuvarande skulle anses nödvändiga.

Å Styrelsens för Svenska Kennelklubben vägnar:

AD. PATR. HAMILTON

Ordförande.

Gösta Grönberg.

Sv. Kennelklubbens Sekreterare.

Innan jag slutar, vill jag framställa en ödmjuk bön, nämligen att herrar stadsfullmäktige icke måtte låta denna segslitna fråga återkomma till utskottet genom en återremiss. För min enskilda del ser jag hellre hvilket beslut som helst än en återremiss.

Grefve von Rosen: Herr ordförande, mina herrar! Såsom herrarna måhända sett af drätselnämndens första afdelnings skrifvelse i ämnet, har jag låtit anteckna, att jag icke var närvarande vid detta ärendes behandling inom afdelningen. Denna anteckning gjorde jag hufvudsakligen, emedan jag, om jag varit närvarande, icke kunnat underlåta att opponera mig mot den föreslagna höjningen af hundskatten. Det må vara sant, såsom herr vice ordföranden yttrade, att penningevärdet sedan 1877 fallit; det veta vi ju alla. Men ännu finns det nog ganska många människor i

Stockholm, för hvilken en ökning från 15 kronor upp till 20, 30 eller 50 kronor skulle blifva ganska kännbar. Det finnes många mindre bemedlade personer, som hafva till sin glädje och sällskap en hund, och om skatten höjdes, skulle det för många medföra det obehag och den sorg, att de antingen måste göra sig af med sin hund på ett eller annat sätt eller också finge för den vidkännas ganska kännbara ekonomiska uppoffringar. Jag anser, att 15 kronor är en mycket väl afvägd hundskatt. Man bör väl icke tilltaga skatten så högt, att den snarare verkar såsom böter för att man gör något ondt, och till och med de strängaste fienderna mot hundarna hafva ju ej påstått, att det i och för sig skulle vara något orätt att hafva en hund.

I hvad herr vice ordföranden yttrat angående ordningsföreskrifterna kan jag i det stora hela fullkomligt instämma. Jag vill ytterligare betona, att det skulle vara synnerligen grymt och äfven onödigt att införa den bestämmelsen, att hund skulle vara tvungen att föras i band under viss tid af året. Den författare, som herr Hernlund citerade, må vara en stor auktoritet på stamningens område och hafva reda på orsakerna till vår tids nervositet ända från moderlifvet, men hunden och dess natur har han, vågar jag påstå, icke någon aning om. Ty ingen kan väl påstå, att det icke skulle vara grymt att leda hund i band; det ligger i öppen dag, att det skulle vara en stor plåga för djuret att aldrig få vara ute annat än ledd i band. Här är väl ingen, som vill bestrida, att det finnes ofantligt många sediga och väl uppfostrade hundar, som hvarken springa i rabatter eller rusa på velocipedåkare eller göra de andra ofog, som finnas uppräknade, men man kan ju icke begära, att de skola hafva samma korrekta hållning och värdiga gång som t. ex. åtskilliga herrar stadsfullmäktige. Hundar behöfva luft och motion lika väl som andra varelser, och de behöfva väl hafva *något* utrymme att röra sig på. Hundar skola nog ledas i band, men det skall vara kärlekens och trohetens band, och det är ett faktum att många hundägare kunna uppfostra sina hundar så att ingen befogad anmärkning mot deras uppförande kan göras. Man må gärna hålla efter de hundar, som sparka i planteringarna och för öfrigt göra ofog, och för dem äro ju dessa föreskrifter lämpade. Men det är icke endast planteringarna, som böra skyddas, utan äfven hyggliga och laglydiga medborgares trefnad behöfver skydd, och det vore att i hög grad utöfva ett obehörigt tryck på dem, om de på grund af de stränga bestämmelser, som skulle införas,

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.
(Forts.)

skulle nödgas affifva sina hundar eller sälja dem till ett annat ställe, där det icke finnes så rigorösa bestämmelser i förevarande afseende.

Herr Herlitz tyckes anse hundägare i allmänhet vara mindre aptitliga, under det att han framhåller sina vänliga och hyggliga känslor mot hundarna. I anledning häraf tillåter jag mig att citera en filosof, som sade, att det bästa hos människan är hunden. Om man nu icke vill gå så långt, så torde man måhända stundom kunna säga, att hos många människor är det bästa deras hundar. Emellertid tror jag för min del, att de flesta hundägare äro snälla och hyggliga människor, mot hvilka man icke bör vara alltför ovänlig. Det skulle vara ett alltför stort obehag för dem, om stadsfullmäktige skulle antaga bestämmelser att hund alltid och allestädes skulle ledas i band. Dessa bestämmelser skulle dessutom utan tvifvel för trafiken medföra många svårigheter.

Jag ber att få instämma i herr vice ordförandens yrkande utom i hvad detta afser hundskattens höjande. Efter diskussionens afslutande kan det hända att majoriteten af stadsfullmäktige kommer att omfatta herr Herlitz yrkande, och då kommer måhända jag att rösta för detsamma, men tills vidare skall jag yrka bifall till herr vice ordförandens förslag.

Herr Warburg: Det har varit både ett mödosamt och långvarigt arbete vid behandlingen af denna fråga, först inom afdelningen B af beredningsutskottet och sedan inom utskottet i dess helhet, och herr Hernlund har varit nog vänlig att ställa i utsikt att arbetet skulle fortsättas med upprättandet af nya straffbestämmelser. Det förhåller sig så, att de ordningsföreskrifter, som nu äro föreslagna, lindrigt sagdt icke framkommit genom någon synnerlig enighet från beredningsutskottets sida. För min del får jag säga, att jag icke reserverade mig, därför att jag märkte, att det kunde hafva gått såsom i prästeståndet vid 1865 års riksdag, nämligen att reservanterna blefvo flera än de, som tillhörde majoriteten. Förhållandet är verkligen, att de nu föreliggande bestämmelserna icke just äro utgångna ur några enhetliga och ursprungliga synpunkter. Emellertid tror jag, att förslaget skulle kunna försvaras, sådant det nu föreligger.

Herr vice ordföranden hade en mycket idealisk skildring af hundförhållandena här i staden, och jag beundrade både hans syn och hörsel, när han yttrade, att han icke haft något obehag i be-

rörda hänseende. Äfven om han icke på sin vandring från Söder till Gustaf Adolfs torg händelsevis mött någon lefvande hund, så undrar jag, om han icke sett några mindre aptitliga minnen efter hundar eller om han icke vill medgifva, att det isynnerhet om nätterna föres oljud af hundar, hvilket enligt min mening är af större betydelse än den af herr Hernlund anförda hälsovårdssynpunkten för stammande och andra nervösa personer. Sjuka och ålderstigna lida i mycket hög grad af det oväsen, som föras af hundar, hvilkas ägare, de må för öfrigt vara hur utmärkta som helst, icke hålla reda på sina djur.

Herr vice ordföranden har själf erinrat, att det finns hundar, som hafva kärlek icke blott till människor utan äfven till deras klädesdräkt, speciellt byxor. Om detta skulle vara bevis på, att de äro människans bästa vänner, vet jag icke. Jag känner till att det finns älskvärda och fina hundar, men det är så i allting att man måste införa bestämmelser äfven för de sämre individerna; man kan icke liksom i fråga om Sodom och Gomorrha låta de orättfärdiga få vara i fred, därför att det finns tio rättfärdiga, utan det måste införas bestämmelser, som skydda människorna, emedan det företrädesvis äro de, som betala skatt och lefva i detta samhälle, äfven om hundarna eller rättare hundarnes ägare få betala 40,000 kronor. För så vidt jag kan förstå, är det något egendomligt, att man säger, att allting skall göras för hundarna utan att taga hänsyn till de hygieniska olägenheter, som förefinnas både i det ena och andra afseendet.

Nu vill icke jag bära hundhufvudet för det förslaget, att hundarna skola ledas i band, ty jag har icke ursprungligen varit anhängare af detta förslag, men något så skriande orimligt måtte det väl icke vara att döma af uppgifter i det utmärkta dokument herr Hernlund ställt till vårt förfogande, och som beklagligtvis icke blifvit tryckt, eftersom det är intressantare än mycket annat som tryckes i bilagorna. Där meddelas, att det finnes ställen i utlandet, där det är föreskrifvet, att hundar skola ledas i band, så i fråga om parker och offentliga anläggningar, liksom ock kyrkogårdar, i Riga, Königsberg, Bremen, Stettin, Berlin, Charlottenburg, Dresden, Frankfurt am Main, Köln, Lübeck. På några ställen gäller detta särskildt under vissa tider på året, i Riga t. ex. den 1 mars—31 okt., likaså i Dresden. I Lübeck kan polisstyrelsen påbjuda detta för enskilda gator, promenadplatser m. fl. På åtskilliga ställen i Tyskland är det förbjudet att låta stora hundar gå på

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.

(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

(Forts.)

trottoaren, så t. ex. i Bremen, Lübeck, Stettin, Königsberg, Frankfurt am Main och Leipzig, och i sistnämnda stad är det till och med förbjudet att leda hundar på trottoaren. Angående bandets längd gifvas äfven särdeles noggranna bestämmelser — detta meddelar jag till upplysning för herr vice ordföranden — i Riga får det vara högst 5 fot, i Lübeck högst 75 cm., i Königsberg högst en half meter, medan i andra fall stadgas ett kort band eller kedja. Jag har anfört detta icke därför, att jag själf är någon svuren anhängare till bandteorien, utan därför att jag vill visa, att förslaget icke är så orimligt, då det finnes kontinentala platser af större betydelse än Stockholm, där sådana bestämmelser äro införda.

Jag förstår icke riktigt hvad greffe von Rosen anförde mot herr Herlitz då han citerade en filosof's ord att det finns hundägare, hos hvilka det bästa är deras hundar, och åberopade detta som bevis på dessa hundägars förträfflighet. Jag tycker snarare, att det vittnar om motsatsen. Men däremot vill jag helt och hållet instämma med greffe von Rosen däri att vi icke böra höja hundskatten. För mig var den viktigaste synpunkten vid frågans behandling, att, hvilka ordningsföreskrifter än skulle införas, — de måste i alla fall blifva strängare än de nuvarande bestämmelserna, — så ville jag icke vara med om skattens höjande för att på *detta* sätt åstadkomma en minskning af hundantalet. Jag kan icke finna annat än, att det är ytterst ologiskt, att påyrka detta ty det skulle betyda att de hundar, som betala 40 kronor i skatt, göra mindre ohägn än de, som betala 15 kronor. Jag kan icke finna, att det har det ringaste inflytande på ohägnets beskaffenhet, om hundägaren betalar mer eller mindre skatt. Men det är naturligt, att en höjning af skatten kommer att medföra en minskning i hundantalet, och det är tämligen säkert, att denna minskning kommer att drabba ojämt. Det kommer att blifva de mindre bemedlade, som få uppgifva sina hundar, under det att de förmögnare få behålla sina. Jag tycker, att detta är en orättvisa, då det icke finnes något bevis för, att de förmögnares hundar göra mindre ohägn än de fattiges hundar.

Ännu mindre kan jag vara med på den föreslagna progressiva beskattningen på hundar, så att den, som har flera hundar skall betala progressivt mera än den, som har ett färre antal. Denna bestämmelse är för öfrigt mycket lätt att kringgå, om man icke är ungar, genom att låta hundarna skrivas på olika medlemmar af familjen.

Nu sades det, att det icke för ekonomiens skull är nödvändigt att höja hundskatten. Här har uppgifvits, att 40,000 kronor årligen inflyta i hundskatt och att värdet af den skada hundarna åstadkomma beräknas till 10,000 kronor om året. Det är således en ekonomisk affär. Men om hundskatten höjes, kan man antaga, att antalet hundar minskas, och att det icke längre blir en god affär för staden. Jag anser således, att den ekonomiska sidan icke spelar någon roll. Dessutom måste man på något sätt värja sig mot hundarnas opassande beteende. Jag vill därför i afseende på denna punkt yrka afslag på drätselnämndens förslag om höjning af hundskatten. Däremot är jag tämligen likgiltig i afseende vid valet mellan beredningsutskottets förslag och herr Herlitz' förslag. Det senare borde kanske antagas, eftersom t. o. m. Kennelklubben accepterar det såsom en god kompromiss. Till sist ber jag få instämman med herr Herlitz i den uppmaningen till herrar fullmäktiga att icke låta oss få denna fråga återremitterad till utskottet, ty det är tillräckligt ändå att göra både i beredningsutskottet och hos stadsfullmäktige, och denna sak är icke så invecklad, att den icke nu kan lösas.

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.
(Forts.)

Herr Lundbergh: Herr ordförande, mina herrar! Jag skall börja, där den siste ärade talaren slutade och, i likhet äfven med ett par föregående talare, ännu en gång bedja herrar stadsfullmäktige att nu icke besluta återremittera denna fråga, ty frågan är nog ganska genomtänkt, äfven om en och annan liten skiljaktighet finnes mellan de olika förslagen.

Vidare skall jag bedja att först och främst få säga några ord om skatten. Drätselnämndens första afdelning har föreslagit, att man skulle göra framställning till kungl. maj:t om hundskattens höjande till maximum 40 kronor. Jag instämmer till fullo med herr vice ordföranden i allt hvad han yttrade om denna skatt men då han vill stanna vid ett maximum af 30 kronor ber jag emellertid få yrka på, att man följer första afdelningen i detta fall. Jag skulle vilja påstå, att om beredningsutskottets förslag antages, så kan det just göra detsamma, om hundskatten höjes eller icke, ty de rigorösa bestämmelser, som af utskottet föreslås, torde vara sådana, att hundarna skulle komma att totalt utrotas inom Stockholms stad. Men detta har icke varit första afdelningens mening. Första afdelningens afsikt var att söka få sådana bestämmelser, att man komme åt de okynniga hundarna och sådana,

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

hvilkas husbönder ej togo ordentlig vård om dem, utan att man därför ville göra all hundhållning här i staden omöjlig eller ställa så till att hundarna onödigt plågades genom allt för stränga bestämmelser. För detta ändamål hade föreslagits ett kombineradt system af höjd skatt och ordningsföreskrifter. En drätselsynpunkt, som ju här är på sin plats, är, att när hundstocken genom de stränga ordningsföreskrifterna utan tvifvel kommer att minskas, det vore godt för staden att få mera betalt för de återstående hundarna. Här har äfven förut framhållits, att penningens värde fallit, och detta ber jag att ytterligare få stryka under. Då man år 1877 kunde bestämma skattens maximum till 15 kronor, är det väl icke för mycket att nu 1908 bestämma sig för en betydligt högre skatt. Afdelningen har visserligen föreslagit maximum, 40 kronor, men såsom af handlingarna framgår, var det icke meningen att utnyttja detta skattemaximum för närvarande, utan hade man tänkt sig högst 30 kronor eller den skatt, som är införd i Hamburg sedan år 1894. I denna stad har man med afseende på skatten indelat hundarna i olika klasser efter storleken. Det har inom drätselnämnden varit olika meningar om detta tillvägagångssätt, men man har trots, att då sådana bestämmelser under många år kunnat gälla för Hamburg man äfven här skulle kunna försöka något dylikt. Utskottet säger endast, att det icke finner denna skatteförhöjning tilltalande, men detta är ju dock icke någon motivering. Nu några ord om § 7.

Jag vill då erinra om, att då drätselnämnden uppgjorde sitt förslag det var två saker, som den då icke hade kännedom om, för det första att myndigheterna icke gärna ville gå med på att förbud skulle upptagas i ordningsstadgan mot att medtaga eller insläppa hundar i salubodar eller i andra lokaler där det handlades med födoämnen. När nu förhållandet är, att vederbörande hellre vilja hafva dessa bestämmelser införda i hälsovårdsstadgan än i ordningsstadgan, så kan jag härutinnan vara med om herr Herlitz reservation och kommer att efter förhandlingarnas afslutande i dag framlämna en särskild motion i denna riktning.

Vidare visste drätselnämnden ingenting beträffande de önskemål, hvarmed riksmarskalksämberet inkommit i syfte att få för en del af södra Djurgården införda samma bestämmelser som inom Stockholms stad, och då jag i likhet med åtskilliga andra talare anser, att staden bör vara tillmötesgående i detta fall, så ber jag att äfven i detta fall få ansluta mig till herr Herlitz reservation.

Jag har hört mig för inom afdelningen och tror mig kunna säga att den icke har något att erinra emot ett bifall till nämnda reservation. Den är för öfrigt så snarlik första afdelningens förslag att det är högst litet som skiljer dem åt. Herr Herlitz har blott något mera detaljeradt gifvit uttryck för afsikten med afdelningens förslag till bestämmelse i punkten 1, i det att han föreslår, att hund skall åtföljas af sin vårdare, som skall tillse, att hunden uppför sig skickligt.

Här har nu talats så mycket om denna sak, och de olika talarne hafva redan bemött hvarandra. Jag skall därför endast bedja att få ansluta mig till herr Herlitz reservation i afseende på ordningsföreskrifterna och till första afdelningens förslag beträffande bestämmande af maximum för hundskatten till 40 kronor.

Grefve von Rosen: Det är endast med anledning af herr Warburgs anförande, som jag skulle vilja yttra några ord. Det föreföll mig, som om han ansåge, att det här icke skulle vara fråga om att göra *något* för att åstadkomma skydd mot hundars ohägn. Men jag ber att få anmärka, att beredningsutskottet har föreslagit, att det skulle vara förbjudet att låta hund löpa uti staden utan att djuret åtföljer ägare eller vårdare. Med en sådan bestämmelse förmodar jag, att man bör komma ganska långt. Det står sedermera angifvet i sista momentet, att hund, som anträffas ute å allmän plats under tid eller omständigheter, som stå i strid med de i denna paragraf gifna föreskrifter, skall, där så ske kan, af polisbetjäningen omhändertagas och sedan afföras till stadens hundstall samt slutligen, om icke ägaren gifvit sig till känna efter tre dygn, dödas. Om dessa bestämmelser hållas effektiva, så förmodar jag, att det bör blifva slut med det stora antalet utelöpande hundar, som ställa till ohägn och störa nattron. För öfrigt skall jag, om det af herr vice ordföranden framlagda förslaget möjligen icke vinner stadsfullmäktiges bifall, gå med på herr Herlitz förslag, att inom de allmänna planteringarna hundar skola föras i band viss tid af året. För egen del finner jag visserligen, att riksmarskalksämhetets anspråk, att en del af Djurgården skulle fridlysas så att hundar där icke fingo springa lösa är alldeles onödigt, emedan planteringarna därstädes icke äro af sådan beskaffenhet, att de behöfva särskildt skyddsmur. Om emellertid bottagandet af bestämmelsen härom skulle på något sätt hindra framgången för herr Herlitz förslag, vill jag icke opponera

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

mig emot denna bestämmelses bibehållande. Emellertid yrkar jag tills vidare bifall till herr vice ordförandens förslag.

Herr Lundström: För mig är det alldeles klart, att en stor del af de skäl, som skulle motivera ett bifall till beredningsutskottets förslag, äro betydligt öfverdrifna. Om man verkligen skulle taga på allvar talet om de vådor, obehag och svårigheter, som hundarna påstås förorsaka, så vore det säkerligen bäst att förbjuda hållande af hund här i staden. För min del anser jag stämningen i hög grad uppagiterad och att de skador, som hundarna förorsaka, på långt när ej äro så betydande, att jag på grund däraf skulle vilja vara med om att vidtaga en så sträng åtgärd som den af utskottet föreslagna.

Hundar behöfva frihet att röra sig, och det skulle vara onödigt strängt, att tvinga hundägaren att leda sin hund i band under halfva året. Jag tror dessutom, att hundstammen, som för närvarande icke är så ofantligt stor, kommer att minskas, åtminstone relativt med stadens tillväxt därför att i större städer med större trafik och längre distanser blir det svårare och besvärligare att hålla hund än i mindre samhällen.

Hvad beträffar frågan om hundskatten, så har jag ingenting emot att framställning göres till vederbörande om dess höjande. Det står ju sedan i stadsfullmäktiges skön att begagna ett dylikt medgifvande om de vilja. På grund af hvad jag nu i korthet anfört skall jag be att få ansluta mig till herr vice ordförandens förslag.

Herr Hernlund: Herr ordförande! Då det icke tyckes finnas några sympatier för mitt förslag om återremiss utan man anser den förebragta utredningen fullständig och att saken nu bör afgöras, så skall jag återtaga mitt yrkande om återremiss.

Däremot skall jag i fråga om hundskattens storlek, då jag anser, att det är alldeles nödvändigt, att särskilda personer tillsättas för att öfva tillsyn på torg och i parker, hvarest tillsynen öfver hundarne icke kan anordnas af den allmänna polisen, hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta att till kungl. maj:t ingå med framställning om att få hundskatten höjd till 30 kronor. För egen del vill jag icke vara med om att för det närvarande bestämma den till högre belopp än 20 kronor, men det är lämpligt att, om man nu hos vederbörande skall bedja om tillstånd till en

förhöjning, beloppet tilltages så pass att det blir tillräckligt icke blott för de närmaste 30 åren utan ett stycke till, och under sådana förhållanden är ju 30 kronor en medelväg och för öfrigt mer än det högsta belopp som förekommer på kontinenten. Herr Warburg yttrade gent emot min uppfattning att man borde ha lägre skatter för hundägare, som hade blott en hund än för sådana, som hade flera hundar, att sådana bestämmelser lätt skulle kunna kringgås genom att låta olika medlemmar af familjen anmäla hvar sin hund. Detta har man dock förutsett t. ex. i Hamburg, där det är föreskrifvet, att den högre skatten skall utgå äfven om hundarna tillhöra olika personer inom samma våning. Då är man till och med så sträng, att om en af dessa många hundar har den större höjden af öfver 45 cm., skall för hvarje hund betalas en skatt af ända till 50 mark. Således nog kan man reda sig gent emot nyssnämnda försök att kringgå författningen. Detta är emellertid en bisak, och jag ber att, såsom jag förut nämnt, för min del få yrka på 30 kronor såsom maximum.

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

(Forts.)

Herr Hammarlund: Det gläder mig, att herr Hernlund återtagit sitt yrkande om återremiss. Jag tror, att både i utskottet och i stadsfullmäktige talats så mycket om denna sak, att vi nu kunna vara färdiga att fatta beslut.

Inom beredningsutskottet voro alla besjälade af en önskan, att något måtte göras och kraftiga åtgärder vidtagas för stäfjandet af det ofog, som nu af hundarne utöfvas här i Stockholm. Från utskottets afdelning B förelåg ursprungligen ett förslag att i enlighet med drätselnämndens hemställan skatten skulle höjas högst väsentligt, men när detta förslag behandlades i utskottet in pleno, började man tycka, att det kanske var för strängt och man befarade att det skulle komma att bli ett väldigt gny mot denna skatteförhöjning, hvarför man började besjålas af mildare känslor och sökte utröna om det icke funnes något annat sätt, som vore fullt lika verksamt och ledde till målet, utan att man behöfde tillgripa sådana åtgärder som en dylik skatteförhöjning. Då kom man på den tanken, att man kunde, såsom skett i åtskilliga städer i utlandet, tillgripa den åtgärden, att hundarna skulle ledas i band under den blidare årstiden. Nu säger man, att detta förslag är grymt. Ja, är det så, att detta förslag är grymt, då får man väl gå tillbaka till utskottets ursprungliga tanke att höja skatten, ty att endast besluta några små och obetydliga ordningsföreskrifter,

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

tror jag icke skulle komma att leda till något verkligt resultat. Är det så, att herrarne vilja med en höjning af skatten kombinera en lagstiftning ungefär sådan som herr Herlitz föreslagit, vill jag för min del gärna vara med därom och jag tror äfven, att de andra ledamöterna af utskottet, som varit med om förslaget, att hundarna skola föras i band, skola vara med om en sådan åtgärd.

Beträffande herr Herlitz formulering af ordningsföreskrifterna, har den kanske åtskilliga förtjänster framför utskottets förslag, men den förelåg icke, när utskottet behandlade frågan, utan herr Herlitz förbehöll sig då att vid justeringen komma fram med sin reservation, och först efter beslutets fattande förelåg detta förslag.

Naturligtvis kan det icke gärna komma i fråga att på en och samma gång besluta en höjning af skatten och en sådan kraftåtgärd som att hundarna skola ledas i band. Det är mellan dessa båda saker striden står, då det gäller att bestämma sig för verk samma åtgärder. Bestämma sig herrar stadsfullmäktige för en höjning af skatten, synes mig därmed själfklart böra följa, att förslaget om att hundarna skulle ledas i band på sommaren bör förfalla.

Jag sade, att här behövas kraftigare åtgärder än de, som blott ligga i de ordningsföreskrifter, som herr Herlitz föreslagit. Jag har roat mig med att se efter, hvad statistiken upplyser i fråga om hundarnas antal i Stockholm. År 1894 fanns en hund på hvar 95:te invånare här i Stockholm, men år 1904 hade detta antal ökats så, att då fanns en hund på 84 personer. Detta utgör en ökning af mer än 1,000 hundar på 10 år här i Stockholm. Jag tror, att dessa siffror visa att något måste göras.

Man säger, att hunden är ett älskligt djur och därför bör skyddas. Ja, det är sant, att hunden är ett älskligt djur, men hans plats är på landet och icke i stora städer. Jag tror det därför vara på sin plats, att myndigheterna vidtaga åtgärder, för att hundarnas antal icke må växa i alltför oroväckande grad. En så stor ökning af hundantalet som 1,000 st. under 10 år kan väl icke vara behöfligt här i Stockholm.

Herr Medin: Herr Lundström nämnde, att det icke var utan, att sinnesstämningen är något uppagiterad mot hundarna och att man begagnat åtskilliga medel för att framkalla denna agitation. Jag har i detta afseende icke kunnat känna mig alldeles oberörd af handlingarna i ärendet. Så har man här sökt använda de sanitära vådor, som skulle förorsakas af hundarna, såsom ett skrä-

skott. Hvad beträffar de sanitära vådorna, så är det egentligen två sjukdomar, som kunna transporteras från hundar på människor, nämligen rabies och hylsmask. I handlingarna har man i detta afseende begagnat uttryck sådana, att man icke kan frigöra sig från den tanken, att meningen varit att utöfva ett visst inflytande på herrar stadsfullmäktige. På sid. 2 träffar man på ordet »rabies». Läser man igenom detta stycke, finner man att det innehåller en redogörelse för herr Hernlunds framställning af förhållandena utomlands och det heter där, att »flertalet af där gällande bestämmelser rörande hundar afse att förebygga spridning af den i andra länder mer än hos oss gängse sjukdomen »rabies» etc. Nu förhåller det sig så, att rabies alls icke är gängse hos oss. Vi ha nämligen effektiva skyddsmedel mot införandet af rabies i vårt land, och detta har haft till följd, att hos oss på 50 år icke förekommit fall af vattuskräck. Således den sjukdomen bör icke åberopas för vidtagande af åtgärder mot hundarna.

Jag kan heller icke underlåta att fästa herrar stadsfullmäktiges uppmärksamhet på hvad som säges på sid. 4 i bihanget n:r 89. Där finner man, huru första afdelningen sökt skrämman herrar stadsfullmäktige för de skador, som kunna drabba barnen genom att alltför fritt sammanlefva med diverse främmande hundar å våra planteringar och allmänna platser. Där åberopas en framstående fackman, som beskrifvit de förfärliga symptom, som hylsmasken framkallar och han beskrifver huru genom hundarnas snusk å allmänna platser och planteringar dylika hylsmaskar, echinococcus, kunna öfverföras till barnen. Mina herrar, nu förhåller det sig på på det sättet, att i vårt land icke förekommit ett enda fall af echinococcus hos barn. Hvarför skall man då komma fram med sådana historier? Vidare kan jag säga, att äfven hos vuxna människor echinococcus här i Sverige är en ytterligt sällsynt sjukdom. Den förekommer däremot på åtskilliga ställen i Nord-Tyskland, på Kontinenten i öfrigt och i Amerika, och isynnerhet på Seland, men i vårt land äro enligt statistiken sedan år 1875 icke mera än 8 eller högst 9 fall kända — det nionde är nämligen synnerligen osäkert — och af dessa fall vet man åtminstone att fyra af de sjuka kortare eller längre tider utomlands vistats i sådana trakter, där de kunnat ådraga sig echinococcus; om de andra fyra fallen vet man icke säkert hvar de uppkommit. Således är det icke mycket bevändt med att söka skrämman folk med hylsmasken. Detta hindrar icke, att echinococcus förekommit och kan förekomma

Angående åtgärder till förekommande af skada och ohägn af kringlöpande hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.
(Forts.)

hos hundar äfven i vårt land, ty den förefinnes icke så sällan hos nötkreatur, och möjligt är, att man borde väcka uppmärksamheten på åtgärder för förhindrande af dess möjliga spridande bland människor, men för detta ändamål erfordras föreskrifter af helt annat slag än de, hvarom nu är fråga. Nu är endast fråga om ordningsföreskrifter vis å vis hundarna och ordningsföreskrifter vis å vis hundägarne, och hvad dessa beträffar är jag mest böjd att biträda den af herr Herlitz framställda reservationen. Hvad åter beträffar hundskatten kommer jag att sluta mig till dem, som icke vilja höja denna skatt, ty däri ser jag mycket liten möjlighet att hålla hundägarne och deras hundar till iakttagande af bättre ordning.

Herr Herlitz: Jag begärde ordet för att få göra en fråga till herr vice ordföranden. Jag vill fråga honom: är det verkligen i hufvudsak någon skillnad mellan mig och honom? Vice ordföranden vill föreskrifva att hund både om dagar och nätter skall åtföljas af ägare eller vårdare, och jag vill detsamma, men tillägger, att vårdaren skall öfvervaka, att hunden icke ofredar människor eller skadar allmänna planteringar. Nu förefinnes endast en af två möjligheter: *antingen* vill vice ordföranden detsamma som jag, men hvarför säger han det då icke rent ut? *Eller* vill vice ordföranden något annat. Vill han *icke* ålägga vårdaren att ha tillsyn öfver hunden, ja, då är jag förvissad om att herrar stadsfullmäktige skola gifva mig rätt gent emot honom i denna punkt.

Herr vice ordföranden: Den föregående diskussionen i ämnet har tillräckligt tydligt visat, att så många hufvuden, så många meningar finnas i denna fråga. För att komma till något praktiskt lagstiftningsresultat i frågan måste man naturligtvis något jämka på de olika meningarna, och det är i detta syfte jag vill tillstyrka en kompromiss. Herr Hammarlund har redan framhållit, att frågan om skatten och frågan om ordningsföreskrifterna på sätt och vis sammanhänga, ty lägger man högre skatt på hundarna kommer deras antal att minskas, och man kan då vara något mer liberal i afseende på ordningsföreskrifterna, och på samma sätt kan äfven hundarnas antal komma att minskas, om man är mera sträng i afseende å ordningsföreskrifterna. Man kan således gå båda vägarna eller endera af dem, och jag föreställer mig, att i valet mellan dessa vägar skattevägen är den riktigaste och att man bör söka lösa frågan genom att, på sätt här föreslagits, göra en fram-

ställning till kungl. maj:t om rätt att höja hundskatten till 30 kronor. Detta behöfver icke innebära, att man nödvändigtvis skall höja skatten till detta belopp, utan endast att man får rätt att göra det. Nu har man uppnått maximum i afseende på hundskatten och något hot om ytterligare höjning förefinnes icke längre. Man kan ju tänka sig, att ett dylikt hot om förhöjd hundskatt skulle visa sig verksamt i afseende på en hel del hundägare, och att en del personer under sådana förhållanden möjligen skulle underlåta att skaffa sig hundar. Detta hot är nu illusoriskt, hvarför det kunde vara praktiskt att göra detsamma effektivt genom att nu besluta en framställning till kungl. maj:t om rätt att höja hundskatten till 30 kronor.

Hvad vidare beträffar ordningsföreskrifterna, har herr Herlitz frågat, om det egentligen förefinnes någon skillnad mellan hans och mitt förslag, och kanske skillnaden i realiteten icke är så stor. För att ytterligare betona detta vill jag gå in på hans åskådning, att den vårdare, som åtföljer hunden, skall se till, att hunden icke ofredar människor eller skadar allmänna planteringar. Denna bestämmelse skulle jag kunna tillägga i 1 mom. af 7:de § enligt beredningsutskottets förslag, som då skulle komma att lyda: »Det är förbjudet att låta hund löpa ute i staden, utan att djuret åtföljer ägare eller vårdare, som öfvervakar, att hunden icke ofredar människor eller skadar planteringar». Däremot vill jag ha bort herr Herlitz förslag i mom. 2 att »hund må icke löpa lös å torg eller annan allmän plats, hvarest födoämnen försäljas, ej heller under tiden från den 1 april till och med den 30 september vare sig inom allmänna planteringar inom staden, kyrkogårdar inbegripna, eller inom ofvan angifna del af södra Djurgården». Om hunden alltid skall ha vårdare med sig, skulle nämligen denne härigenom åläggas att söka få in hunden i band, när han kommer till allmänna planteringar eller platser, hvarest födoämnen försäljas, och detta är onödigt, då han i allt fall skall öfvervaka hunden. Jag föreställer mig således att mom. 1 med den affattning jag föreslagit skall kunna tillfredsställa äfven herr Herlitz anspråk. Sedan komma vi till mom. 3, som handlar om tik, hvilket moment synes mig lämpligen kunna formuleras så som första afdelningen föreslagit, nämligen: »Tik må under brunsttiden ej utsläppas lös å gata eller annan allmän plats inom staden eller dess område». På det sättet hade första afdelningen fått sin formulering af mom. 3, herr Herlitz hade fått sina önskningar uppfyllda genom formuleringen af

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.

(Forts.)

mom. 1 och mom. 2 hade uteslutits. Äfven önskningarna om skattens höjande hade första afdelningen fått i sin mån tillgodosedda. Alla meningar skulle således vinna tillbörligt beaktande, och man hade åstadkommit ett verkligt mönster för hundskattelagstiftningen, om man på detta sätt kunde jämka ihop alla de olika meningarna.

Här har talats om hundarnas oljud, och detta tal kan nog ha sina skäl för sig, men här har redan förut erinrats om t. ex. automobilerna, hvilka föra ännu värre oljud. För öfrigt, om herrarne stänga in hundarna allt för mycket, åstadkomma de ännu mera oljud, och detta leder naturligtvis till ännu värre obehag särskildt för dem, som bo i huset. Detta instängningssystem för hundarna, som beredningsutskottet slagit in på, kan således i detta afseende leda till mycket större obehag än det friare system, till hvilket jag anslutit mig.

I afseende å den nu föredragna punkten hemställer jag, att stadsfullmäktige måtte besluta en framställning om hundskattens höjande till 30 kronor.

Herr Sjögren: Här har talats så mycket om ordningsföreskrifter och huruvida hundarna skola vara bundna eller lösa. För min del tror jag emellertid, att alla dessa ordningsföreskrifter icke blifva effektiva, utan jag skall för min del be att få ansluta mig till första afdelningens förslag angående framställning om hundskattens höjande till högst 40 kronor. Herr vice ordföranden har nu i stället föreslagit 30 kronor, och jag skulle också kunna förena mig om detta. Herr Medin nämnde, att det icke var hundarna utan hundägarne vi borde söka komma åt. Men då är väl just det rätta sättet att höja skatten. Jag yrkar således bifall till första afdelningens förslag.

Herr Herlitz: Jag är mycket tacksam mot herr vice ordföranden, men jag är rädd för sådana ändringar i formuleringen, som ske lite på fri hand. Såväl beredningsutskottets som mitt förslag ha varit tillgängliga för herrar stadsfullmäktige, och hvar och en har kunnat granska desamma. För min del vågar jag icke taga på mig ansvaret för att nu i sista stund göra en ändring i formuleringen och jag nödgas därför hålla fast vid mitt förslag.

2:o mom. 1—4.

Herr Herlitz: Jag tillåter mig yrka, att herrar stadsfullmäktige ville för sin del hemställa att § 7 mom. 1 måtte få den lydelse jag föreslagit i min reservation, endast med den ändring, att tredje stycket af momentet måtte erhålla följande lydelse: »Tik må under brunsttiden ej släppas lös å gata eller annan allmän plats inom staden eller å dess område».

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.

(Forts.)

Herr vice ordföranden: Herr Herlitz framställde under den föregående debatten en fråga, huruvida meningen med min och herr Fränckels reservation icke var, att vårdaren också skulle öfvervaka hunden. För att undanröja hans farhågor i detta afseende upptog jag från hans förslag den bestämmelsen, att man i mom. 1 efter orden »det är förbjudet att låta hund löpa ute i staden, utan att djuret åtföljer ägare eller vårdare» skulle sätta in orden »som öfvervakar, att hunden icke ofredar människor eller skadar planteringar». Då man har denna bestämmelse i mom. 1 synes mig, att mom. 2 i herr Herlitz förslag såsom sedermera onödigt, skulle kunna utgå, och det synes mig därför icke vara så farligt att här på fri hand vidtaga en redaktionsförändring.

Det ligger i sakens natur, att hithörande bestämmelser hänföra sig till hundens ägare, fastän herr Herlitz gjort en särskild ingress. Att taga den har jag ingenting emot, ehuru det torde kunna anses öfverflödigt.

För öfrigt är att märka, att det här icke är fråga om att stadsfullmäktige skola besluta annat än att göra en hemställan till öfverståthållareämbetet. Vid sådant förhållande torde formuleringen icke nu behöfva affilas så noga, då öfverståthållareämbetet sedermera har tillfälle att göra detta.

Jag får därför som sadgt hemställa, att § 7 mom. 1 måtte lyda: »Det är förbjudet att låta hund löpa ute i staden, utan att djuret åtföljer ägare eller vårdare, som öfvervakar att hunden icke ofredar människor eller skadar allmänna planteringar». Vidare hemställer jag, att mom. 2, samma §, må utgå, att mom. 3 må formuleras i enlighet med drätselnämndens förslag, som väl i sak är lika med herr Herlitz förslag nämligen: »Tik må under brunsttiden ej utsläppas lös å gata eller annan allmän plats inom staden eller å dess område». Ytterligare föreslår jag att mom. 4 må lyda

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de
hundar.

(Forts.):

»Det är förbjudet för en hvar att låta hund löpa ute i staden eller inom dess område, utan att djuret är försedt med halsband», etc.; och mom. 5 lika med utskottets förslag.

Under sådana förhållanden tror jag, att man skulle få en lagstiftning i ämnet, som borde vara ganska tillfredsställande.

Herr Herlitz: Herr vice ordföranden har alldeles rätt däri, att det icke ligger så stor vikt på formuleringen, då stadsfullmäktige endast skola anhålla hos öfverståthållareämbetet om en ändring i lydelsen af de särskilda ordningsföreskrifterna. Jag har likväl funderat så pass mycket på affattningen af förevarande paragraf, att jag fortfarande känner mig öfvertygad att mitt förslag är att föredraga. Herr vice ordföranden har nu en annan mening, och jag skall icke upptaga tiden med att anföra skälen för och emot. Den sakändring som herr vice ordföranden ville föranleda, att det icke skulle finnas förbud för att låta hund löpa lös på salutorg, kan jag emellertid icke vara med om. Enligt herr vice ordförandens formulering skulle nämligen ingenting hindra hundägare från att låta hund löpa lös på t. ex. Östermalmstorg och lukta på alla köttstycken och på alla sätt osnygga därstädes.

Jag vidhåller som sagdt mitt förslag.

Herr Hammarlund: Genom den nyss försiggångna voteringen hafva herrar stadsfullmäktige beslutat en väsentlig höjning af hundskatten. Under sådana förhållanden kan det väl icke komma i fråga att stadsfullmäktige skulle samtidigt vidtaga den kraftåtgärden att föreskrifva att hundar skola ledas i band. Jag förenar mig med dem, som yrka, att mom. 2 i § 7 skall utgå.

Herr Hernlund: Jag ber att under nuvarande förhållanden få förena mig med herr Herlitz i hans förslag. Jag skulle emellertid i mom. 1 första punkten vilja hafva inskjutna orden »eller djur», så att momentet finge följande lydelse: »därest ej hunden är under tillsyn af vårdare, som öfvervakar, att hunden icke ofredar människor eller djur eller skadar allmänna planteringar». Jag anser nämligen att ofredandet af nötboskap som föras på gatorna är mycket vanligt i hufvudstaden och att man bör reagera mot detta. Likaså är det ett ofta förekommande oskick att hundar hoppa upp och gläfsa mot hästar. Synnerligen ouppbyggligt är äfven hundars angrepp på hvarandra som ofta förekommer.

Förr i världen var man inte så ängslig här i staden som nu. Härpå hafva vi exempel från 1700-talet. År 1735 ansåg sig öfverståthållareämbetet kunna påbjuda och befalla: »Dessutom, som i synnerhet de store hundarne stryka omkring Gatorna och Slacktare-Husen» — på den tiden hade man känsla för det — »så om dagarne som Nattetiden, Så förbjudes sådant likaledes. Åliggande hvar och en Ägare af dylika hundar att innehålla dem uti band eller eljest innestänga wid samma plickt». — Ämbetet upprepar sitt påbud den 2 september 1739 och den 1 mars 1745, och den 13 januari 1747 förkunnar det:

»Likaledes blefvo Stadens inwånare härigenom warnade, at vid 10 daler S:mts böter» — det var mycket pengar det — »innestänga eller i band hålla stora Hundar, så att de ej på sätt, som hitintils skett, några om dagar eller nätter löpa ikring Staden och Malmarne samt medelst tiutande och bitande sins emellan förorsaka oliud eller tilfoga folk, särdeles små barn, skada och olägenhet.»

Jag anhåller om proposition å det tillägg jag föreslagit vid mom. 1, första punkten.

Herr Buhre: Jag sknlle endast vilja ställa följande fråga till herr Hernlund: är det herr Hernlunds mening, att en hund som tar en råtta också skall straffas?

Herr Wallenberg: Då jag reserverat mig mot utskottets utlåtande och instämt med herr Herlitz, vill jag meddela, att det egentligen var den lydelse mom. 2 fått i utskottets förslag, som föranledde mig härtill. Skälet till att jag vill motsätta mig införandet af en bestämmelse om att hundar skola föras i band sommartiden är, att vid den tiden burgna personer och andra som hafva det bättre ställt flytta på landet och taga sina hundar med sig. Personer med mera begränsade tillgångar stanna däremot i allmänhet i staden; det synes mig då vara oriktigt att därför att de icke kunna flytta på landet, de skola behöfva leda sina hundar i band i staden.

Herr Hernlund: Ifall den af mig föreslagna formuleringen oroar herr Buhre, är det ju lätt att t. ex. ändra ordet »djur» till »husdjur», ty till dessa lär väl ändock icke herr Buhre räkna rättorna.

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohängn af
kringlöpan-
de
hundar.
(Forts.)

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpan-
de hundar.
(Forts.)

Herr Höglund: Det står i alla fall kvar att i händelse en hund oroar en annan, så att det uppstår slagsmål dem emellan, så blir frågan, hvilken hund det är som egentligen ofredat den andre. Det kan med andra ord bli svårt att afgöra hvem af dem som börjat slagsmålet. Jag ber att få yrka bifall till den af herr Herlitz föreslagna formuleringen.

Herr vice ordföranden: Herrarne se hur lätt man råkar ut för ytterligare svårigheter, ifall man börjar plåstra på paragraferna. Jag tillåter mig därför rekommendera den af beredningsutskottet föreslagna enklare formuleringen med de af mig ifrågasatta tilläggen därtill. För att förekomma strid om olika redaktioner kan jag vara med om herr Herlitz' formulering af mom. 3. Det är i sak detsamma, som drätselnämndens första afdelnings förslag, men herr Herlitz har åt momentet gifvit en något annorlunda formulering. Jag yrkar sålunda bifall till herr Herlitz' förslag med afseende å mom. 3 och vidhåller mitt förslag till mom. 1 samt hemställer att mom. 2 utgår.

2:o mom. 5.

Herr Hernlund: Jag vill endast yrka den ändring med afseende å detta moment, att uttrycket »skall, där så ske kan, af polisbetjäningen omhändertagas» utbytes mot »skall, där så ske kan, omhändertagas». Jag lämnar således obestämdt huruvida det skall ske genom polisbetjäningens försorg, ty jag tycker det är liksom en förolämpning mot denna att förutsätta, att den icke skulle kunna göra det.

Herr Herlitz: Jag vill endast föreslå den ändring att ordningsnumret 5 å nu föredragna moment utbytes mot 2.

Herr vice ordföranden: Det går väl icke an att utesluta orden »af polisbetjäningen», ty någon skall väl omhändertaga hundarna. Om detta åliggande nu kommer att uppdragas åt en särskild hundpolis, som herr Hernlund svärmar för, så tillhör det väl i alla fall polisbetjäningen.

Jag yrkar således bifall till beredningsutskottets hemställan med den ändring, att det skall heta mom. 2, sedan herrar stadsfullmäktige nu antagit herr Herlitz' förslag.

3:o.

Herr Dahlberg: Det synes mig som de bötesbestämmelser som redan finnas — bötesbeloppet kan gå upp till och med till 20 kronor — äro alldeles tillräckliga för de förseelser som här afses. Vi skola komma i håg, att, i trots af allt som här sagts i motsatt riktning, hundägare dock äro skyldiga att ersätta den skada deras hundar kunna åstadkomma. Då så är förhållandet och då det lätt kan inträffa att en hundägare blir fast för något af hvad som i dag bestämts skola räknas såsom förseelser, utan att han egentligen gjort sig skyldig till någon förseelse alls — ty det kan ju någon gång inträffa att en hund trots all vaksamhet från vederbörande vårdares sida smyger sig ut och att ägaren blir tilltalad och ådömd böter därför — synes mig ett bötesmaximum af 20 kronor vara alldeles tillräckligt.

Vi skola komma i håg att om maximum för bötessatsen höjes, så höjes också bötesbeloppet vid normalstraff. Jag är lifligt öfvertygad om att i händelse maximibeloppet sättes till 50 kronor, så blir straffet för den obetydligaste förseelse minst 10 kronors böter, och detta synes mig vara orimligt högt.

Jag yrkar afslag å föreliggande punkt.

Herr Herlitz: Jag ber att få erinra därom, att detta bötesmaximum är afsedt att tillämpas för personer, för hvilka äfven 50 kronor kunna vara en ren spottstyfver. Latituden skall omfatta äfven sådana fall, där hundägare afsiktligt, af trilska låter sin okynniga hund springa lös. Låt vara att det finns hundägare som äro laglydiga, men det finns äfven hundägare som äro trilskna och trotsiga. Äfven för det fallet är ett maximum af 50 kronor afsedt att räcka. Jag tror icke att vi behöfva hysa den ringaste farhåga för att den hundägare, hvilkens hund af misstag sluppit lös, får böta 50 kronor.

Herr Dahlberg: Gent emot hvad den siste ärade talaren anført tillåter jag mig endast erinra därom, att det finns en massa hundägare, för hvilka redan en summa af 5 kronor är mycket afsevärd. Jag upprepar hvad jag nyss framhöll, att i händelse maximum höjes, kan man vara säker på att normalstraffet i och med detsamma också blir höjdt. Jag vidhåller därför mitt yrkande.

Angående
åtgärder till
förekom-
mande af
skada och
ohägn af
kringlöpande
hundar.
(Forts.)